

GUDS OLYDIGA REVBEN ↗
— AV GUNILLA THORGREN

**CIRKUS
CIRKOR**

DRAMATEN

**MALMÖ
STADSTEATER**

PREMIÄR PÅ HIPP 4 MAJ 2019

Cecilia Lindqvist

Sven Boräng

Ellen Jelinek

Michael Jonsson

Elin Klinga

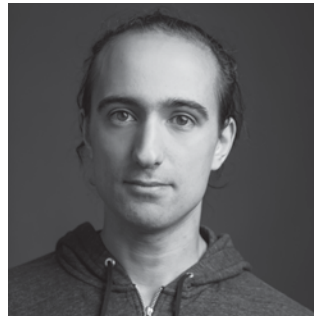
Methinee Wongtrakoon

Marilen Ribot Estelrich

Fouzia Rakez

Hamadi Khemiri

Karoline Aamås

Anna Lagerkvist

SCENVERSION: Tilde Björfors
DRAMATISERING: Lærke Reddersen, Martina Montelius
FÖRLAG: Nordiska ApS – Köpenhamn

REGI: Tilde Björfors
SCENOGRAFI: Fridjon Rafnsson
KOSTYM: Anna Heymowska
LJUS: Patrik Angestav

MUSIK OCH LJUDESIGN: Samuel "LoopTok" Långbacka
PERUK OCH MASK: Lena Strandmark, Marie-Louise Hellberg
KOREOGRAFI: John Simon Wiborn, Methinee Wongtrakoon
CIRKUSINSPICIENT: Jesper Nikolajeff
DRAMATURG: Anna Kölén, Jacob Hirdwall
TEXTDRAMATURG: Gunilla Thorgren

I ROLLERNA

GUNILLA – Cecilia Lindqvist
ADAM/PÅVE/LEVI/MARTIN LUTHER – Sven Boräng
EVA/KAREN L KING/HILDEGARD AV BINGEN/KATHARINA ZELL – Ellen Jelinek
ORMEN/GAMLINGEN/PETRUS/KONSTANTIN DEN STORE/JESUS – Michael Jonsson
TEOLOGEN/LÄRJUNGEN/HELIGA BIRGITTA – Elin Klinga
BIHISTRUN/CHRISTINE DE PIZAN – Methinee Wongtrakoon
INANNA/JUNGFRU MARIA – Marilen Ribot Estelrich
JUNGFRU MARIA/ABEDISSA – Fouzia Rakez
JESUS/ENKI/ROBERT AV SORBONNE – Hamadi Khemiri
MARIA MAGDALENA – Karoline Aamås
GUGLIELMA/BEGINERNAS TALESKVINNA – Anna Lagerkvist
PRÄSTINNOR/MÄN/PATRIARKAT/NUNNOR/BEGINER/LÄRJUNGAR – Ensemblen

[GUDS OLYDIGA REVVEN ÄR EN SAMPRODUKTION MELLAN
DRAMATEN, CIRKUS CIRKÖR OCH MALMÖ STADSTEATER.
URPREMIÄREN ÄGDE RUM 21 MARS 2019 PÅ DRAMATENS STORA SCEN.]

KÄRA PUBLIK, VARMT VÄLKOMNA TILL VÅR VÄRLD AV OLYDIGA REVBen!

Det är en ynnest att få återkomma till Malmö Stadsteater och fortsätta vår gemensamma resa. I vårt gränsöverskridande samarbete med risker, möjligheter, migration och mottagande har det visat sig att det ofta är cirkulära organisationsformer som har förmågan att hantera och hitta nya lösningar på de utmaningar vi står inför. Och hur kvinnor runt om i världen gång efter annan är dem som står för det långsiktigt bärande.

När så MeToo kom som ett vulkanutbrott av uppdämd ilska stod det ännu naknare vilket bagage av föråldrade strukturer som sitter i samhällskroppen såväl som i våra egna kroppar (oavsett kön). Detta ledde mig till Gunilla Thorgrens forskning och jakt på kvinnors röster genom kristendomen. En röd tråd av olydiga revben, kvinnliga samhällsbärande initiativ, verksamheter och rörelser nystades fram. Även om det kunde vara upp till hundratals år emellan dem, så har alla det cirkulära gemensamt. Wow, vilken skatt! Hur hade vår värld sett ut om deras röster funnits med och om det var dem vi

läste om i skolböckerna?! Tanken får det att svindla... Gemensamt är tyvärr också att de förr eller senare har slagits sönder av patriarkatet. Landsförvisats, bränts, torterats, fängslats eller tystats genom att helt enkelt skrivas bort ur historien. I denna tid när vi ofta väljer att vara historielösa behöver vi påminnas om hur mycket arbete som ligger bakom att vi står där vi står idag och hur långt vi har kvar...

Detta är en föreställning med mer text än ni som är vana att se mina föreställningar har varit med om. Men flera av texterna är skrivna av dessa kvinnors händer. Och vi vill inte bara ge kropp åt dem, utan även låta deras ord få manifesteras från två av landets största scener. Inspirera till att damma av historieber beskrivningarna och fylla på med tänkande, handlande kvinnokraft! Vi fick aldrig läsa om dem i skolbänken. Men vi kan se till att de som kommer efter oss får det, och vi kan spinna vidare.

TILDE BJÖRFORS, REGISSÖR

OM BOKEN GUDS OLYDIGA REVVEN

Jag började läsa Bibeln för att jag var nyfiken. Den västerländska världslitteraturen, bildkonsten och konstmusiken vimlar av metaforer och hänvisningar till Bibeln. Själv är jag uppvuxen i en sekulär miljö och, trodde jag, saknar kontakt med det kulturarvet.

Jag hann inte långt in i Gamla Testamentet förrän jag blev riktigt upprörd. I den skapelseberättelse som är välbekant för oss alla – Adam och Eva, Ormen, syndafallet – visar det sig att Eva är skapad till Adams ”hjälpare”. Det visste jag inte.

Ju längre in i texten jag kom desto mer kvinnofientlig kändes den. Hur tolkades dessa texter av biskopar, kyrkofäder och påvar? Jag började undersöka och fann en skrämmande förminskning av kvinnan, ibland ett nästan besinningslöst hat. Kanske rädsla. Ofta hämtades argumenten från Skapelseberättelsen. Revbenet blev en central metafor för kvinnans lägre människovärde.

Den enda manliga gestalt jag kunde finna sympati för var Kristusgestalten. Evangelierna predikar en annan människosyn, en annan kvinnosyn. Finns det två kristendomar, tänkte jag.

Jag började anteckna, som jag alltid gör när jag läser. Andra kvinnor som har läst Bibeln måste ha känt som jag, tänkte jag, och började söka i feministisk forskning.

Det var dessa kvinnliga forskare som fick mig att skriva boken *Guds olydiga revben*.

Av dem lärde jag mig förstå att historien innehåller många kämpande feminister. Många fler än jag kunnat ana. I historieböckerna har vi aldrig fått lära oss om dem. Och om det ibland står en rad om dem så är de tagna ur sitt sammanhang. Därför obegripliga för oss i modern tid.

De kvinnor jag skriver om levde under medeltiden. I hela Europa pågick oavbrutet krig och med jämna mellanrum nästan halverades befolkningen av pesten eller koleran. Många människor led nöd – fattigdom, svält, sjukdomar. Den katolska kyrkans maktställning var stark. Det rådde religiös diktatur. Att avvika från kyrkans tolkning av kristendomen var förenat med livsfara. I början av 1200-talet införde påvedömet inkvisitionen. Alla oliktankande kunde ställas inför den kyrkliga domstolen. Bli fråntagna sina ägodelar. Torterade. Landsförvisade eller dödade.

Det är under sådana omständigheter som kvinnorna i min bok verkar och försöker formulera en kristendom – läs ideologi och samhällssyn – med andra förtecken än de gällande. De framhåller på olika sätt kvinnans värde och styrka. De försöker tillföra moderskärleken som en verksam kraft i ett samhälle fyllt av krig, nepotism och lidande. De tar strid mot kyrkans förfall och försöker skapa en världsordning där omsorgen om de minsta står i centrum.

**GUNILLA THORGREN,
FÖRFATTARE**

MEDELTIDA KVINNOKÄMPAR I PJÄSEN

KATHARINA SCHUTZ ZELL (1498–1562)

Kyrkomoder och protestantisk reformator i dialog med Martin Luther som hon brevväxlade med. Dialogen i pjäsen är grundad i Katharinas egna skrifter. Luther hade skrivit att alla som var döpta är präster. Många kvinnor tog honom på orden och började entusiastiskt predika. Luther ångrade sig "Den helige Ande har undantagit kvinnor, barn och inkompetenta personer", påpekade han något senare. Katharina svarade då: "Så synd att din omsvängning kom när hundratals kvinnor här i Strassburg redan har börjat skriva, tala, engagera sig i

de kyrkliga frågorna. Självt har jag – trots att det är strängt förbjudet – gift mig med en präst. Och jag har blivit kyrkomoder. Vi delar allt arbete i kyrkan." "Jesus jämför sitt lidande med en moders: "Liksom en moder som bär ett barn känner ångest och rädsla." "Liksom han med sitt lidande bar oss med så stor ansträngning och smärta, vårdade oss och gjorde oss levande, gav oss att dricka från sitt bröst och släckte vår törst med sitt blod, precis som en mor vårdar sitt barn. Gud är en mamma Luther!"

GUGLIELMA FRÅN MILANO (1210–1282)

Dotter till kungen av Böhmen och skapare av sekten guglielmiterna. Guglielma praktiserade och predikade en alternativ feministisk kristendom. Hon definierade sig själv som Kristus feminina syskonsjäl. Kristus hade återuppstått. Hon skulle också återuppstå. Först då kunde frälsningen bli en realitet. Guglielma

utsåg en kvinnlig påve – Manfreda da Pirovana, kusin till Milanos regent. Sekten fick många följare. Efter Guglielmas död fortsatte Manfreda att leda sekten. Efter nitton år fångades hon in av inkvisitionen och dödades. Guglielmas lik grävdes upp. De båda kvinnorna brändes sen på bål tillsammans med sektens alla skrifter.

BEGINERNA (FRÅN 1200-TALET OCH LÅNGT IN I MODERN TID)

Beginerna var en informell kvinnorörelse som växte till flera hundra tusen. Beginerna menade att varje individuell människa hade ljuset inom sig och var kallad att nå helighet. De levde ofta i kollektiv, men avgav inga löften. De hade ingen hierarkisk organisation utan arbetade i små grupper. De arbetade och förtjänade sitt eget uppehälle, som lärare, trädgårdsmästare, läkare och fastighetsmäklare. I Paris ägde de ett helt kvarter där de byggde upp en silkesindustri under beskydd av franska kungen.

De byggde skolor och sjukhus. De tog hand om prostituerade och övergivna barn. De välbärgade delade med sig till de fattiga. Missionerade på gator och torg med egna texter och använde ofta kasperteater. Maria Magdalena var deras apostoliska vägledare.

Robert av Sorbonne: "Jag anser att beginerna, till skillnad från tidens präster, verkligen lever efter evangeliernas budskap och frälser många fler själar än prästerna."

HELIGA BIRGITTA (1303–1373) ↗

Bland mycket annat initiativtagare till en klosterorden till Jungfru Marias ära. Hon försökte föra in moderligheten som en central berättelse i kristendomen och skrev bl.a. ett evangelium om Jungfru Maria. Birgitta ville rädda världen med moderlighet.

”Jag har sett Jungfru Maria stå på knä i bön när hon födde sin son. Hennes

svullna kved öppnade sig och på ett ögonblick födde hon sin son, från vilken en så utsäglig strålgans utgick att solen icke kunde jämföras med den. Jag såg efterbörden ligga insvept och mycket vacker bredvid barnet. Hon lade sin son i famnen och tog med fingrarna varsamt om hans navelsträng vilken genast skars av utan att vätska eller blod trängde ut.”

CHRISTINE DE PIZAN (1364–1430) ↘

Änka och självlärd filosof och författare. Den första kvinnliga författare som kunde leva på sitt skrivande. Hon försörjde två barn och en mor med sitt skrivande.

”Vad är kvinnor? Vad är de? Är de ormar, vargar, lejon, drakar, huggormar eller slukande bestar och fiender till den mänskliga rasen... Men Herre Gud! Om de är era mödrar, era systrar, era döttrar,

era fruar och era kamrater – de är du och du är del!”

”Något måste göras. Kvinnor kan inte vandra ensamma i sina sysslor och känna sig utlämnade åt allt förtal. De måste gå samman. Kvinnor har använt sitt förstånd i de mest olikartade sammanhang, dock utan att ägna kraft åt en gemensam sak.”

HILDEGARD AV BINGEN (1098–1179)

Abbedissa, mystiker, predikant, filosof och författare.

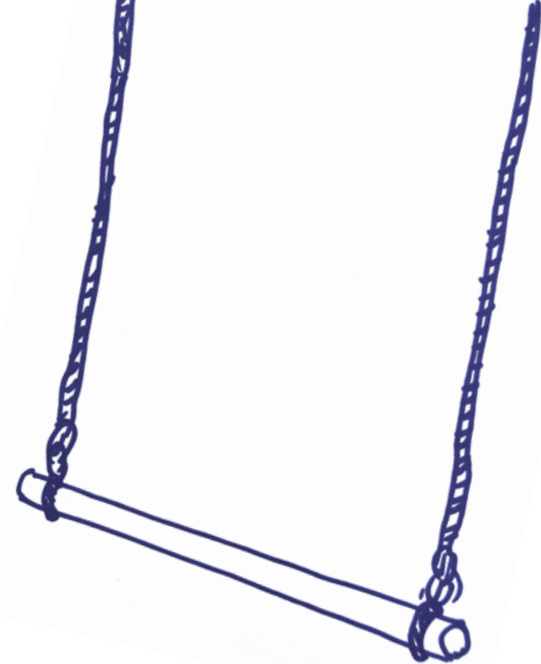
”Visheten fanns före ursprunget av all begynnelse och kommer att stå i sin högsta kraft vid tidens ände, ty ingenting kan motsätta sig henne, Ingen har hon kallat till sin hjälp, hon behövde ingen, ty hon är den Första och den Sista. Från ingen erhöll hon ett svar, ty hon, den Första har verkställt ordningen i alla ting. Ur sitt eget väsen och genom sig själv bildade hon allting med kärlek och ömhet. Ingenting kunde mer förstöras av en fiende. Ty hon överskådade helt och

fullt begynnelsen och slutet av sina verk. Allting bildade hon i fullhet, så som och allting blir lett av henne. Människosonen skall förstås som den förkroppsligade Visheten. Eftersom visheten skapar ordning i naturen och kosmos kan hon även åstadkomma frid och rättfärdighet bland människorna.”

Här ger Hildegard uttryck för en feministisk betraktelse av Kristusgestalten – inte som fast i ett manligt kön, men som representant för mänsklighetens möjlighet att åstadkomma en bättre världsordning.

CIRKUS CIRKÖR

Cirkus Cirkör startades 1995 med visionen att förändra världen med nycirkus och sätta Sverige på världens nycirkuskarta.

Idag har 2,5 miljoner människor sett Cirkus Cirkörs föreställningar på scener och festivaler runt om i världen och 500 000 barn och unga har tränat, skapat och lärt genom cirkus. Vill du träna cirkus, gå på cirkusgymnasium eller läsa mer om Cirkus Cirkör, besök www.cirkor.se

MALMÖ STADSTEATER

INSPICIENT Kattis Blanking, Kristian Larsson

SUFFLÖR Josefina Johansson

SCENMÄSTARE Pontus Karlsson

BITRÄDANDE SCENMÄSTARE

Henrik Gandsjö, Ida Hemlin

REKVISITÖR Linda Täck

LJUDTEKNIKER Jonathan Flygare, Harald Gagge

LJUSANSVARIG Sven-Erik Andersson

LJUSTEKNIKER Johanna Lindborg,

Robert Claesson

VIDEOTEKNIKER Jimmy Nilsson

PÅKLÄDARE Lovisa Meeuwisse, Malin Cederberg

MASKÖR Åsa Trulsson, Robin Davidsson

PRODUCENT Jerker Pyron

MARKNADSCHEF Jenny Bång

KOMMUNIKATÖRER Carin Hebelius,

Elias Lanninge, Erik Roman

FÖRSÄLJNINGANSVARIG David Ringqvist

SÄLJARE Sofie Åström

SERVICEANSVARIG Inger Börjesson

PROGRAMLAYOUT Isabel de Joune

TRYCK KS Print Digitaltryck

TILLFÖRORDNAD TEKNISK CHEF

Paola Billberg Johansson

CHEFSPRODUCENT Lisa Ericstam

LJUSANSVARIG Sven-Erik Andersson

FÖRESTÅNDARE KOSTYMSERVICE

Gyöngyi Balazs

EKONOMICHEF Leif Jönsson

STÄDLEDARE Linda Lövgren

CHEFSASSISTENT Agneta Nessrup

TEATERCHEF OCH ANSVARIG UTGIVARE

Kitte Wagner

DRAMATEN

INSPICIENT Tomas Wennerberg

SUFFLÖR Ida Däverstam

REGIASSISTENT Henrik Johansson

SCENCHEF Stephanie Burberry

BITRÄDANDE SCENCHEF Niklas Ney

RIGGER Axel Immler

LJUSSAMORDNARE Patrik Angestav

TEATERTEKNIKER LJUSBORD Janne Pihlaja

TEATERTEKNIKER LJUD Hella Collett

B-LJUD Gustav Hällegårdh

TEATERTEKNIKER ATTRIBUT

Pia Gustafsson Olsson

TEATERTEKNIKER SCEN

Love Dahlstedt, Tomas Karlsson

TEATERTEKNIKER LJUS Adam James

REKVISITÖR Anders Colliander, Lotta Wallin

PÅKLÄDARE Michaela Carlsson, Maria Andersson

PJÄSREPRESENTANT KOMMUNIKATION

Erik Gripenholm

FÖRESTÄLLNINGSFOTO Sara P Borgström

PJÄSASSISTENT SNICKERI Johan Norin

PJÄSASSISTENT MÅLERI David Murua

PJÄSASSISTENT ATTRIBUT Hanna Pettersson

PJÄSASSISTENT TAPETSERI

Susanne Granehag Riismark

TILLSKÄRARE Brita Silfwerbrand, Mikael Mohlin

PJÄSASSISTENT KOSTYM Kerstin Jeppson

RÖSTPEDAGOG EwaMaria Roos

PRODUCENT Felicia Moritz Malmcrona

CIRKUS CIRKÖR

VD Anders Frennberg

PRODUCENT Anna Ljungqvist

TEKNISK PRODUCENT Stefan Karlström

MARKNADSFÖRARE Henrik Sundin

REGISSÖRSSTÖD Maria Löfgren

Förutom LoopToks musik med sång av Maja Långbacka hörs musik av:

Jenny Wilson, Le Mystere Des Voix Bulgares Hildegard von Bingen

Inspelad röst: Thomas Hanzon

Föreställningen är producerad på Dramaten.

Dekor, kostymer, mask och peruk är tillverkade på Dramatens ateljéer.

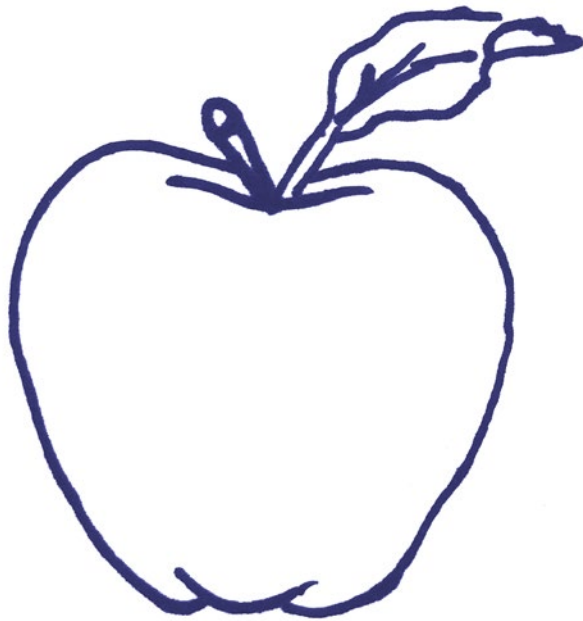
FOTOGRAFERING OCH LJUDUPPTAGNING ÄR

AV UPPHOVSRÄTTSLIGA SKÄL EJ TILLÅTEN.

VAR VÄNLIG STÄNG AV MOBILTELEFONEN.

Malmö Stadsteaters verksamhet finansieras i huvudsak med bidrag från Malmö Stad och Region Skåne (inkl Staten via kultursamverkansmodellen).

MALMÖSTADSTEATER.SE